

модулів із царини українського мистецтва та мистецтва корінних народів і національних меншин. У змісті курсів-модулів для вибору студентів треба виявляти внутрішньо культурний та міжкультурний потенціал для удосконалення крос-культурної комунікації студентів, що сприятиме розвитку і поглибленню вже набутих і нових професійних компетенцій майбутніх педагогів. Курси бажано розробляти на основі сучасних наукових досліджень у царині педагогіки, образотворчого, музичного, театрального, літературного, хореографічного мистецтв, аудіо, відео та друкованих навчально-методичних джерел, здобутків митців, тобто пропонувати студентам належне й реальне навчально-методичне забезпечення курсу, яким вони й надалі зможуть надійно скористатися в професійній діяльності.

1. Багатокультурність і освіта. Перспективи запровадження засад полікультурності в системі середньої освіти України. *Аналітичний огляд та рекомендації*. За ред. О. Гриценка. Київ: УЦКД, 2001. 55 с.

2. М'язова І.Ю. Міжкультурна комунікація: зміст, сутність та особливості прояву (соціально-філософський аналіз): автореф. дис. канд. філос. наук: спец. 09.00.03 «Соціальна філософія та філософія історії». Київ, 2008. 18 с.

3. Шабаєва Л. М. Крос-культурна комунікація в контексті філософії освіти. *Філософія та політологія в контексті сучасної культури. Вісник Дніпропетровського ун-ту*. № 2 (11). 2016. С. 198-207. URL: <https://fip.dp.ua/index.php/FIP/article/view/744/876>

4. Гуцульський орнамент на кераміці: Метод. посібник для працівників закладів дошк. Освіти. За заг. ред. А. С. Шевчук; упоряд.: Бабій Н. М., Поліщук Л.І., Стрільчик Г. Д. Тернопіль: Мандрівець, 2019. 144 с.

5. Шевчук А. С. Використання українських музично-хореографічних традицій як засобу гармонійного впливу на розвиток дитини (2011). *Теорія і практика дошкільної освіти в Україні: кол. моногр.* [авт. кол.: З.Н. Борисова та ін.; за заг. ред. Г.В. Беленької, М.А. Машовець]. Київ: КУ ім. Б. Грінченка. 232 с., С. 131-150.

6. Культурний простір бессарабських болгар [монографія]. Відп. ред. Шевчук Т. С., Ізмаїл – Болград : Ірбіс, 2018. 204 с. Текст, укр., бол., англ.

Ольга Шикиринська

к.філол.н., викладач

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

olyasikshik@ukr.net

ПОЕТИ ПІВДЕННОЇ ОДЕЩИНИ В АНГЛОМОВНИХ ПЕРЕКЛАДАХ

Регіональна поезія півдня Одещини (регіон Буджак, або Південна Бессарабія) отримала особливого розквіту по початку ХХІ ст. Як і сам регіон, вона різнобарвна, адже представлена авторами українського, російського,

болгарського, гагаузького походження. Яскравими і впізнаваними на національному рівні стали імена Таміли Кібкало, Володимира Реви, Валерія Виходцева й ін. Багато уродженців Буджака досягли визнання в національних спілках письменників Болгарії (Петро Бурлак-Волканов, Ніко Стоянов) та Молдови (Павло Боцу, Еміліан Буков) тощо.

В останні роки яскраво про себе заявили поети молодії генерації – Олександр Вігер та Іван Дерменжі. Їх творчість активно досліджується авторами державного проекту «Регіональна література і живопис як засіб формування колективної ідентичності локального соціуму» (№ ДР 0119U100996) і популяризується у вигляді видання окремих брошур на базі РВЦ ІДГУ [1], [2]. Пікантною особливістю цих видань стали блоки з окремих поезій, перекладені англійською мовою випускниками спеціалізованої школи з поглибленим вивченням англійської мови № 1 імені О.В. Суворова м. Ізмаїл під керівництвом і загальним редагуванням перекладів Світлани Кожевникової – кваліфікованим вчителем англійської мови вищої категорії.

Незважаючи на юний вік перекладачів та дебютний формат їх діяльності, англійські переклади поезій О. Вігера та І. Дерменжі заслуговують на увагу. Важливим фактором успіху проведених перекладів, стали проведені напередодні творчі зустрічі з митцями та викликане ними захоплення від спілкування з творчими особистостями [3], [4].

Олександр Вігер народився 2 червня 1992 року в м. Кілія Одеської обл. Випускник факультету української філології та історії ІДГУ. У передмові до аналізованого збірка О. Вігер відзначає: «Пишу вірші, прозу. Публікувався в збірниках «Дунайська хвиля» і «Ізмаїл літературний 4», районних газетах. Основні теми: любов, дружба, філософські пошуки. У творчості найбільш ціную щирість, відкритість експериментам, розум, гумор. Цікавлюся музикою, кіно, футболом. Улюблені періоди в літературі: дев'ятнадцяте століття, срібне століття, епоха шістдесятників» [1, с. 3]. Для перекладів його творчості з великого розмаїття учні обрали такі твори: «Твори, поет. Не жди інструкцій», «Мотивация обманна», «Я никогда красавцем не был», «Опадают листья», «Мы знаем, что расстанемся», «Я не умею без тебя», «Эгоист», «Устал быть умным», «Сплин», «Холод. День несет потери...», «Как смешно продаться», «Ван Гог в раю», «Я понял, что все в жизни – полный бред».

Бессарабський поет Іван Дерменжі народився 28 червня 1981 р. в м. Болград Одеської області у змішаній україно-болгаро-гагаузькій родині. В 1998 році закінчив Болградську гімназію імені Г.С. Раковського. В 2003 році закінчив економіко-правовий факультет Одеського національного університету імені І.І. Мечнікова. Працює за фахом з 2009 р. Автор трьох збірок віршів: «Вибране» (2016), «Сині і чорні, як море» (2017), «52 герця» (2018). Представлені для перекладів вірші взяті з циклу «З Бессарабією у серці» зі збірки «52 герця», в якому поет оспівує красу рідного краю, працелюбність і життєву наснагу його жителів, специфічний колорит культури мультіетнічного населення регіону, зокрема намагається осмислити генеалогію гагаузького етносу: «Болград», «Душа пронизана любов'ю», «Бессарабское солнце», «Счастье в родной Бессарабии», «Мой Бессарабский край», «Домашнее вино», «Родные края», «Бессарабия»,

«Чийшия», «Чушмелей», а частина віршів відібрана з інших циклів збірника «52 герца»: «Первое стихотворение», «Есть двое на Земле», «Second hand», «Волшебный яд», «Письмо», «Дивный вечер», «Жизнь для Инстаграм».

Як відомо, сприйняття віршів є індивідуальним процесом, а художній переклад ліричних творів – найбільш складним. Лінгвістичними критеріями оцінки якості перекладу є фонетичний, лексичний, морфологічний, синтаксичний та текстовий рівні художнього твору. З точки зору означених критеріїв можемо констатувати максимальну близькість зроблених перекладів першоджерелу з точки зору семантики, стилістичної своєрідності і прагматичної складової (О. Вігер, «Твори, поэт»):

Твори, поэт. Не жди инструкций.
Они обман. Их нет нигде .
Сложней присниться, чем проснуться,
И это, автор, твой удел.

Create, a poet, not waiting for
instructions,
They are a trick, existing nowhere.
Seems difficult to dream, than be awoken,
And this , creator, is your deal.

(в пер. Д. Песковой)

Складнощами, з якими зіткнулися юні перекладачі, виявилися формальні мовні елементи: фонетичний рівень слова, пов'язаний з варіаціями параномазії, алітерації тощо (О. Вігер, «Я никогда красавцем не был»):

Высокий рост, худое тело
Большие уши, длинный нос
Весь неуклюже-неумелый
Сгибаюсь вечно, как вопрос

Lean body and high growth
Big ears and long nose
I treat myself so clumsy
And bend as question mark

(в пер. Д. Голованова)

У морфологічному шарі твору складнощі були пов'язані з перевагою флексій в російській мові та їх обмежена кількість в англійській мові, що вплинула на можливість римування (І. Дерменжі, «Болград»):

Мой милый, добрый и родной...прекрасный, маленький, смешной,
Уютный, классный городок, к тебе вернуться все же смог.
Через века, через года, и счастлив был – была беда.
Но все же я навеки твой, уютный, тихий, мой родной.

У перекладі *Олександри Лобанової*:

My cute, and nice, and own... and great, and small, and droll,
My cossy, classy town; to you again have come I.
Through time and years went I by, but I'm still your faithful guy,
My cute, and great, my love one, my quiet, handsome town.

В синтаксичному плані прийшлося рахуватися з фіксованим порядком слів

в англійському реченні на протипагу вільному порядку в російській мові та різною системою наголосу: фіксованому на начальному складі проти вільного (І. Дерменжі, «Давно не видно было осени...»):

Давно не видно было осени, такой прекрасной и певучей.
Листву почти деревья сбросили, и на щеке моей колючей
Играет солнышко лучами, и мчится ветер поверх сосен
Порхают бабочки, кузнечик скрипучим треском славит осень.

У перекладі Ганни Максимової:

I haven't seen it for a long, oh fall, so beautiful and sweet.
Trees almost threw their leafage off, and on my cheek
Sun still is playing with its rays, the wind is racing over pines
Grigs' creakily praising fall again and butterflies are flitting behind.

На довжину рядка сплинула середня довжина слова у двох мовах (1-2 в англійській мові проти 2-3 у російській) та відмінності у словотворчій моделях двох мов.

Не зважаючи на перераховані складнощі, аналіз англомовних перекладів аналізованих творів О. Вігера і І. Дерменжі засвідчує їх повну адекватність.

1. Вигер А. Преданность мечте. Стихотворения. Переводы. Под ред. Шевчук Т. С., Дудченко Д. И., Кожевникова С. М. Измаил: РВЦ ИДГУ, 2018. 72 с.

2. Вибрані вірші Івана Дерменжі з циклу «Бессарабія в моєму серці» у перекладах. Літ. ред. Шевчук Т. С., Кожевникова С. М. Измаил: РВЦ ИДГУ, 2019. 50 с.

3. Шевчук Т. Літературно-музична гостинна з Іваном Дерменжі. *Новини Ізмаїльського державного гуманітарного університету*. URL: <http://idgu.edu.ua/14254>

4. Шевчук Т. Творча зустріч випусників ЗОШ № 1 ім. О.В. Суворова з поетом в стінах ІДГУ. *Новини Ізмаїльського державного гуманітарного університету*. URL: <http://idgu.edu.ua/6941>

Татьяна Шиляева

викладач

Измаильский государственный гуманитарный университет

izm.tatyana1965@gmail.com

ПРАГМАТИЧЕСКИЙ ПОТЕНЦИАЛ ТУРИСТИЧЕСКИХ РЕКЛАМНЫХ ТЕКСТОВ О ПОДУНАВЬЕ

Украинское Подунавье с каждым годом становится все более привлекательным регионом на туристическом рынке. Гостей интересует местная колоритная кухня, бессарабские вина, национальные традиции, ежегодный фестиваль «Дунайська Січ». В 2019 году Измаил, один из городов,